

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvum Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

67. Patricivs iaculaturus auem supra culmen villæ, aberrando ab illa, incendit istam, teneurque ad restitutionem pro ratione culpæ intervenientis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

omnibus requisitis constet, ut plerique sentire videntur, quos refert, & sequitur Sanchez L. 4. c. 8. n. 9.

Resp. Etsi allata sententia communior & probabilior sit, nihilominus probabile esse, illud ipsum votum esse invalidum. Ita Trullenchius, Ledesma, Martinus de S. Iosepho, Leander apud Dian P. 10. Tr. 11. Resol. 47. Homobonus. Volum. 1. p. 2. resp. 28. Bonac. Tom. 2. D. 4. q. 2. pun. 1. n. 26. & nonnulli alij. Ratio est, quia hoc votum omnibus consideratis non est de meliori bono; quippe melius & salubrius est voventi matrimonium, quàm abstinentia à matrimonio.

Vnde ruit fundamentum contrariæ sententiæ. Volunt tamen cit. AA. illud dispensatione Papæ indigere. Sed si nullum est, quomodo indiget dispensatione? ad varia, inquit Bonacina, incommoda & fraudes cavendas. Aio, inde solùm convinci, quàm cautissimè confessarium procedere oportere in declarandâ nullitate talis voti, ne, dum vnum iuvare vult, plures in perniciem trahat.

LXVII. *Patricius sclopeto ruri obambulans videt supra culmen alicuius villæ volucrem sedentem, quam iaculaturus aberrat, & ipsam villam globo petis, incenditque, ut brevi tota conflagret. Queritur. Vtrum teneatur ad restitutionem?*

Videtur teneri ad restitutionem, idque sub mortali, si culpa Theologica vel mortalis, vel
venia;

venialis interuenerit. Ita Rebellus. P. 1. L. 2. q. 10. f. 4. n. 17. Reginald. & alij, cùm damnum illatum sit grave. Ab his dissentientes Less. L. 2. c. 7. n. 2. Filliuc. Malder. & alij nullam obligationē restitutionis agnoscunt, si damnum cum culpâ solùm veniali fuit datum, cùm sic videatur fortuitò illatum:

Resp. I. Patricium in foro conscientia ad nullam teneri restitutionem, si ex hypothese nullam penitus culpam Theolog. in hoc damno illato commiserit. Ita omnes, quia ubi non est culpa, ibi non potest resurgere obligatio restituendi ex damno iniuste dato. Resp. II. Eum teneri sub mortali, si culpa mortalis ex prævisâ & non vitata periculosa actione intercesserit. Ita communis quoque. Cùm & radix, vnde surgit obligatio restituendi, sit gravis, & obiectum pariter sit grave ac commensuratum peccato mortali. Resp. III. Eundem teneri sub veniali ad restitutionem alicuius exiguæ partis faciendam, si culpa solùm venialis interuenerit ob imperfectam deliberationē, seu omissionem debitæ circumspeditionis. Ita Bonac. D. 1. de Restit. in genere. q. 1. p. 3. §. vni n. 9. Ratio est, quia aliàs non erit proportio inter culpam, obligationem, & obiectum.

Atque ex his patet ad rationes in contrarium. Dixi, in foro conscientia. Nam in foro externo præsumitur frequenter graue damnum

num cū graui culpā esse illatum, nisi de contrario aliunde constet vt advertit Wiggers. *Tr. 2. de Iust. c. 1. n. 20.*

LXVIII. *Philaretus marsupium invenit nummis bene fartum: inquisivit sedulo eius dominum, nullo autem comparente, qui suum affirmaret, retinuit sibi. Queritur. Vtrum bene?*

Videtur malè sibi retinuisse, sed pijs locis applicare, vel pauperibus erogare debuisse. Ita Sylvest. Caiet. M. Navarr. Molin. Less. Rebellus, Bonac. & alij, quos refert & sequitur Cardin de Lugo *de Iust. D. 6. num. 139.* Prob tum ex varijs iuribus, tum quod piè credatur, hanc esse domini voluntatem, vt sua bona in Dei honorem, & animarum utilitatem cedant, quandoquidem vti eis non potest.

Resp. Philaretum rectè fecisse retinendo sibi marsupium, nec in eo peccasse. Ita Dominicus Sotus *L. 5. de Iust. q. 3. art. 3. ad 2.* Barth. de Medina, Lopez. P. Navarr. Sa, & alij apud Palao *de Iust. Diss. vnic. pun. 19. n. 3.* Ratio est, quia hæc bona eo ipso, quod dominus ipso eum inveniri nequeat, censentur adempta, idem quippe est in iure, *rem nullius esse: & dominum ignorari*, ac proinde de iure naturæ sunt primò occupantis, sicut thesauri & alia, quæ nullius sunt, nisi quod tacita quædam obligatio illis sit annexa, vt si dominus compareat, restituantur vel integrè, si adhuc
H extent,